

ΑΡΘΡΟ ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ

Επικοινωνία:

Κατερίνα Νικολαΐδου Πιερρόνι
Υπεύθυνη του Γραφείου Επικοινωνίας
Τηλ.: 22894367, Τηλεομοιότυπο: 22894477
Ηλ.διεύθυνση: katerina@ucy.ac.cy, <http://www.pr.ucy.ac.cy>

Γιατί χανόμαστε. Και, υπάρχει ελπίδα;

Του Σταύρου Α. Ζένιου

Το πολιτικό σύστημα συζητά λανθασμένα ερωτήματα!

13 ζωές χάνονται από την έκρηξη στην Ναυτική Βάση «Ευάγγελος Φλωράκης», 121 από την πτώση αεροπλάνου της ΗΛΙΟΣ το 2005. Η ηλεκτροπαραγωγική ικανότητα της χώρας γυρνά πίσω 30 χρόνια. Μένουμε χωρίς νερό. Πληρώνουμε φόρους στην ευρωπαϊκή ένωση για υπερβολικές εκπομπές αέριων ρύπων. Και, για να θυμόμαστε, ο Ευάγγελος Φλωράκης ήταν ο αρχηγός της Εθνικής Φρουράς που σκοτώθηκε από πτώση στρατιωτικού ελικοπτερου. Σε ειρηνική επιχείρηση χάνουμε τον αρχηγό του στρατού μας, σε καιρό ειρήνης χάνουμε πιο πολλή ηλεκτροπαραγωγική ικανότητα από ότι έχασε το Ιράν σε πόλεμο. (Το Ιράν πώς βρέθηκε εδώ;) Όλα αυτά συνέβηκαν με τρεις διαφορετικούς προέδρους στο πηδάλιο. Πρόκειται για συμπτώσεις;

Διερωτόμαστε ποιος φταίει. Για την ΗΛΙΟΣ ευθύνονται ιδιωτικά συμφέροντα, για τα εκρηκτικά στο Μαρί ευθύνεται το Συμβούλιο Ασφαλείας που δεν βοήθησε. Αιτιολογίες. Αλλά όχι δικαιολογίες. Οι ικανοί ηγέτες προλαμβάνουν τα προβλήματα.

Ο Υπουργός Άμυνας, επί θητείας του οποίου χάσαμε τον αρχηγό της Εθνικής Φρουράς το 2002, διερωτάται ποιος φταίει που χάσαμε την ναυτική βάση που τιμά την μνήμη του. Τραγική ειρωνεία ή σύμπτωση; Ο Υπουργός Συγκοινωνιών, που επόπτευε την ΗΛΙΟΣ, ηγείται σήμερα της ΑΗΚ και επιτυγχάνει την υψηλότερη επίδοση ηλεκτροπαραγωγικής ικανότητας στην ιστορία της Δημοκρατίας – στα αρνητικά! Τραγική ειρωνεία ή σύμπτωση; Όσο για τα εκρηκτικά στο Μαρί: Αν ο Πρόεδρος «δεν γνώριζε», τότε έχουμε εγκληματική αμέλεια. Αν γνώριζε, έχουμε εγκληματική ενέργεια. Εγκληματική, και στις δύο περιπτώσεις. Οι ικανοί ηγέτες ενεργούν προδραστικά στους κινδύνους.

Όμως δεν αρθρογραφώ για ψυχολογική εκτόνωση. «Χρειάζεται νηφαλιότητα» είπε ορθά ο Πρόεδρος. Χρειάζεται όμως κάτι περισσότερο: ικανότητα αντίληψης. Χανόμαστε, διότι το πολιτικό σύστημα της χώρας δεν κατανοεί το σύγχρονο διεθνές περιβάλλον. Δεν αντιλαμβάνεται πώς δουλεύει ο κόσμος. Ζούμε σήμερα σε έναν «κόσμο φευγάτο» που τον χαρακτηρίζει η «κατασκευασμένη αβεβαιότητα» των τεχνολογιών και της παγκοσμιοποίησης. Σε ένα δυναμικό κόσμο αλληλεξαρτήσεων, η αδυναμία κάποιου είναι αδυναμία όλων. Αδυναμία κάπου είναι αδυναμία παντού.

«Η διεθνής οικονομική κρίση θα μας ξεπεράσει.» «Ο πόλεμος κατά της τρομοκρατίας δεν μας αφορά.» «Είμαστε μικρή χώρα για να ασχοληθούμε με τις κλιματικές αλλαγές.» Ναι,

σίγουρα! Δέστε το 25% των νέων ανέργων. Και τα 98 εκρηκτικά εμπορευματοκιβώτια του Ιράν στο Μαρί. Α, ξέχασα. Τα κιβώτια στο Μαρί εξαφανίστηκαν. Μαζί εξαφανίστηκε και το πρόβλημα από τους αέριους ρύπους του ηλεκτροπαραγωγικού σταθμού. Τραγική ειρωνεία ή σύμπτωση;

Σε ένα δυναμικό περιβάλλον έχουμε τρεις επιλογές.

Αν θεωρούμε ότι η δυναμική καθορίζεται αποκλειστικά από άλλους, μπορούμε να κρύψουμε το κεφάλι στην άμμο προσβλέποντας στην επάνοδο της σταθερότητας. Αναβάλλουμε την αντιμετώπιση των προβλημάτων για κάποιο νεφελώδη μακρινό χρονικό ορίζοντα, μέχρι να εμφανιστούν καλύτερες συνθήκες, τις οποίες όμως ούτε να προσδιορίσουμε μπορούμε, ούτε να βεβαιώσουμε ότι θα έρθουν. Χάνουμε όμως τον μπούσουλα. Μέχρι τα προβλήματα να σκάσουν μπροστά στα έκπληκτα μάτια μας. «Να σκάσουν» όπως λέμε «να εκραγούν».

Από την άλλη, μπορούμε να αντιπαρατεθούμε με το περιβάλλον. Παρορμούμενοι από τις επιθυμίες μας υιοθετούμε μη ρεαλιστικές προσεγγίσεις, στηριγμένες σε ευσεβοποθισμό, υποτίμηση των κινδύνων και υπερβολική εκτίμηση των πιθανοτήτων επιτυχίας. Επιδιώκουμε ανεδαφικές και εξωπραγματικές πολιτικές, οι οποίες τελικά υποδεικνύονται καταστροφικές. Η αλληλεπίδραση με το περιβάλλον υπαγορεύεται από την «επίσημη γραμμή» μέσα από ανελαστικές γραφειοκρατικές διαδικασίες. Το περιβάλλον όμως δεν συμπεριφέρεται όπως η επίσημη γραμμή θα το ήθελε, και οδηγούμαστε σε συνεχείς αστοχίες. Τα προβλήματα πέφτουν βροχή πάνω μας. «Πέφτει» όπως λέμε «καταρρέει», π.χ., η οικονομία.

Οι συμπτώσεις δεν είναι συμπτώσεις. Ήταν αναπόφευκτο αποτέλεσμα συσσωρευμένων λανθασμένων επιλογών. Αν είχαμε πυρηνικό ηλεκτροπαραγωγικό σταθμό, το επόμενο ατύχημα θα έκλεινε την νήσο Κύπρο. «Κλείνω» όπως λέμε «να κλείσει το Κυπριακό».

Χανόμαστε διότι το πολιτικό σύστημα διαπληκτίζεται εάν θέλουμε «αριστερό τουρκοκύπριο αντί δεξιό ελληνικό» ή «ελληνικό» πρόεδρο. Συζητά λανθασμένα ερωτήματα!

Δεν έχει σημασία τι θέλουμε. Σημασία έχει τι χρειαζόμαστε: ΙΚΑΝΟ πρόεδρο, ΥΠΕΥΘΥΝΟ για τα μακροχρόνια συμφέροντα της χώρας, πρόθυμο να ΔΙΑΜΠΡΟΦΩΝΕΙ ΕΝΕΡΓΑ την κοινή γνώμη. Λέγεται ότι οι πολιτικοί ασκούν λειτούργημα και όχι επάγγελμα. Και όμως χρειαζόμαστε ΕΠΑΓΕΛΜΑΤΙΣΜΟ, όχι επαγγελματίες πολιτικούς. Στον σύγχρονο κόσμο της κατασκευασμένης αβεβαιότητας οι παραδοσιακές ιδεολογίες δεν δίνουν λύσεις. Οι τραγικές ειρωνείες δεν είναι συμπτώσεις. Συμβαίνουν διότι το πολιτικό σύστημα δεν έχει διαμορφώσει σύγχρονο ιδεολογικό στίγμα. Επιμένει στα παλιά επιδιώκοντας την υπαρξιακή δικαίωση του.

Υπάρχει ελπίδα; Ναι, αλλά ούτε αυτό έχει σημασία. Σημασία έχει το «γιατί» και το «πώς». Όποιοι κατανοούν τον κόσμο ερμηνεύουν τα γεγονότα. Σε αυτούς ανήκει το μέλλον. Έχουμε και τρίτη επιλογή. Συνεχίζεται...

Ο Σταύρος Α. Ζένιος είναι Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, και πρόεδρος της Συνόδου των Πανεπιστημίων των Ευρωπαϊκών Πρωτευουσών